PRZEGLĄD

wypadków politycznych.

Ner. 6. *dodatkowy.* **Cieszyn dnia 29. Grudnia.** **R. 1849.**

P. S. Z powodu artykułu „*z Cieszyńskiego*" w ostatnim Nrze Przeglądu, na rozkaz c. k. cyrkułu Cieszyńskiego zabrano mi dnia **17.** Grudnia, **31** egzemplarzy tegoż Nra.

Ku objaśnieniu, jako to zabranie wykonanèm zostało, dodawam tu, iż wprzód tegoż dnia rano przyszedł do pomieszkania mojego pan Milbacher, którego dotąd nieznałem, a bez wykazu urzędowego odliczywszy egzemplarze pozostałe, powiedział, iż tychże więcéj ruszyć nie śmiem, gdyż takie od urzędu zabrane i zaniedługo odniesione zostaną, który przeciwprawny krok z milczeniem i cierpliwością tylko zniosłem niechcąc zaraz używać swego prawa. Nadto jeszcze pan Milbacher gdy jemu na zapytanie, — co jeden Ner kosztuje? — odpowiedziałem, iż pojedyńczych Nrów nie sprzedawam, rzekł: że więc sobie jeden weźmie, a urzędownie mi go wróci. — Pożniéj przyszedł urzędnik od cyrkułu z rozkazem zabrania, i przeukazawszy się takowym zabrał owych 31 egzemplarzów.

Następnie zasłał pan Milbacher na mnie many ów artykuł odpowiedź którą, gdy na zażądanie polskiego tłumaczenia, takiego nam niedał, po niemiecku umieszczamy, jako następuje:

Erwiederung.

In dem Wochenblatte Przegląd wypadków politycznych Ner 5. vom 15. Dezember l. J. erscheint ein Artikel aus Teschen, der meine, im Auftrage meines vorgesetzten k. k. Kreisamtes von mir vorgenommene Amtshandlung aus Anlaß der Verpachtung der Jagdgerechtsame der zum Amtsbezirke Karwin gehörigen Gemeinden, durch Darstellung lügenhafter Fakta verdächtigt, und am Schluße bemerkt, wie schädlich ein solcher Vorfall auf das Volk wirkt, indem selbst ein kaiserlicher Beamte durch sein Benehmen das Mißtrauen erweckt.

Indem ich unter Einem den Redakteur dieses Blattes für diesen lügenhaften, und meine Ehre angreifenden Artikel beim Preßgerichte belange, erkläre ich vorläufig, daß ich bei meiner, aus obigem Anlasse vorgenommenen Amtshandlung in Karwin nicht ein Haar breit vom Gesetze abgewichen bin, obgleich ich nach Erschöpfung meiner, von den vielen fremden Pachtlustigen und andern Zeugen bewunderten Geduld, zum eigenen Wohle der irregeleiteten Gemeinden, dann zur Aufrechthaltung der Ruhe, Ordnung und Achtung vor dem Gesetze, Strenge anwenden mußte, die übrigens bei allen rechtlich denkenden, und bei den gutgesinnten Gemeindegliedern selbst volle Anerkennung fand, und nur von schlechtgesinnten Individuen, denen es um ungestörte Raubschützerei oder Befriedigung einer Parteigehässigkeit zu thun ist, oder aber von kommunistisch gesinnten, und jedes Gesetz verachtenden Taugenichtssen getadelt werden kann.

Teschen 17. Dezember 1849.

Milbacher.

Zamiast wszelkiéj odpowiedzi na ten „Erwiederung" pana Milbachera, któraby trochę ludzciejsza wypadła, i w dowód, jako pan Milbacher prawdę miłuje, którą jego miłość prawdy pewnie i do urzędowania jego przenieść się może, umieszcza się tu jeszcze list przesłany mnie od niego z przyczyny żądania nagrody za wzięty przez niego jeden egzemplarz Przeglądu. W liście tym twierdzi pan Milbacher iż jemu ten

egzemplarz *gratis* dałem, przeciw czemu jednak istym świadkiem się zastawiam; a dalszy ciąg tego listu jest przezywanie jak powyżéj, dowodzące wysokie ukształcenie pana Milbachera. — Adres cały listu tego jest:

An Stallmach
in Teschen.

Wewnątrz zaś bez wszystkich formalności brzmi tak:

Ich habe Sie gestern ausdrücklich aufgefordert, mir den Preis des von mir eingesehenen Blattes Nro. 5 anzugeben, damit ich ihn berichtigen kann, und als Sie erklärten, dafür keine Zahlung anzunehmen, da Sie die Blätter einzeln nicht verkaufen mir jedoch gratis ein Exemplar überlassen, nahm ich das Blatt.

Ihre lügenhafte Behauptung, daß ich ohne Ihre Einwilligung mir ein Blatt Nro 5 wegzunehmen erlaubte ist somit ein neuer Beweis von Niederträchtigkeit und elender Gesinnung, und auch für diese Schändlichkeit werde ich eine eklatante Genugthung zu verschaffen wissen.

Der Betrag von 7 kr. C. M. für jenes Blatt folgt bei.

Teschen 18. Dezember 1849.

Milbacher.

O nowych urzędach politycznych.

Czegośmy oczekiwali, już jest pewnością: nowe polityczne urzędy zaczną się z nowym rokiem. Wiedeńska gazeta w urzędowéj swojéj części przynosi spisy mianowanych przez ministerium urzędników na te nowe urzędy. Tu umieszczamy tylko tych, którzy są dla Śląska przeznaczeni.

Na *Namiestnika* koronnéj ziemi Śląska mianowany jest ministeryalny Radca i prezes krajowéj komissyi dla uwolnienia gruntów téjże koronnéj ziemi, p. *Józef rycerz von Kalchberg*.

Przy namiestnictwie wykonającém oraz czynności zarządu obwodowego, mianowani są daléj:

Radcą obwodowym 1. klasy, naddzierżawca *Franciszek Weidlich*;

Koncypistą namiestnictwa 1. klasy, sekretarz cyrkułowy, *Józef Weirich*;

Koncypistą namiestnictwa 2. klasy, gubernialny koncypista *Maurycy Fischer*;

Sekretarzem namiestnictwa, gubernialny registrant *Franciszek Geiszler*.

Przy starostwach okręgowych:

Starostami okręgowemi pierwszéj klasy mianowani są:

Radca morawsko-śląskiego sądu ziemskiego *Marcin Wojtiech*;

Ministeryalny koncypista *Maurycy Schneider*;

Starostami okręgowemi 2. klasy:

Pierwszy komisarz cyrkułowy *Karol Scherz*;
Naddzierżawca *Ignacy Schaschetzy*;
„ „ *Józef Sachs*;
Syndyk *Józef Theimer*;

Komisarzami okręgowemi 1. klassy:

Drugi komisarz cyrkułowy *Franciszek Struschka*;
Trzeci komisarz cyrkułowy *Antoni Herlth*;
„ „ „ *Ferdynand Ruber*;
Naddzierżawca *Franciszek Waleczek*;
Rządca dóbr *Franciszek Knesek*;
„ „ *Franciszek Illawatsch*;
„ „ *Józef Riedl*;

Komisarzami okręgowemi 2. klasy:

Drugi komisarz cyrkułowy *Antoni Kniebandl*;
gubernialny koncypista *Edward Brunner*;
„ „ koncept-praktykant *Konrad Schrötter*;
„ „ „ *Jan von Stellwag*;
„ „ „ *Józ. von Milbacher*;
rządca dóbr *Walenty Hiller*;
„ „ *Karol Persina*;
„ „ *Karol Jaschke*;
„ „ *Andrzéj Malcher*;
Adjunkt urzędowy *Karol Ruff*;

Koncept-adjunktami 1. klasy:

gubernialni koncept-praktykanci *Józef Kastner* i *Karol Lipka*.

Z Frysztatu. Wielkie ukontentowanie to u nas sprawuje iż nowe urzędy już od nowego roku zaprowadzone będą, ale najbardziéj to gdy widzimy iż nasz Rząd do tych nowych urzędów mężów mądrych, czynnych i sprawiedliwych powołuje, jako to Pana *Józefa Riedla* rządcę dóbr w Raju, na pierwszego komisarza do Karnowa (Jägerndorfa), którego chwalebne przymioty cała okolica zna, i którego bardzo nie radzi od nas tracimy.

Namiestnikiem Cesarskim koronnéj ziemi **Morawy** mianowany został hrabia *Lażański*, dotychczasowy gubernator Morawy a Śląska, które dwa kraje należały dotąd pod jedno gubernium, a odtąd dwa osobne kraje koronne stanowić będą.

Z Galicyi. Gazeta Krakowska „*Czas*" donosi wiadomości, jako we wielu gminach w Galicyi przez miejscowych obywateli szkółki wiejskie z gorliwością się zakładają. Dla nas ktorzy już szkołki takie mamy, może to być jeszcze pobudką, jako ich z pożytkiem dla dobrego wychowania dziatek naszych używać mamy.

Z Wiednia. Rożne gazety donoszą wiadomość, że w tłoczni rządowéj drukują się od kilku dni *konstytucye prowincyonalne*, które podług tychże gazet, miałyby być jeszcze w tymże miesiącu, albo najdaléj po Nowym Roku ogłoszone. — (Konstytucye prowincyonalne, są tém dla pojedyńczych krajów koronnych, czém konstytucya państwa dla całego Cesarstwa naszego).

Niemcy.

Austryaccy i Pruscy członkowie *tymczasowéj związkowéj komissyi* Niemieckiéj, zeszli się już we Frankfurcie. Od strony Austryi wysłani są baron *Kübeck*, i jenerał *Schönhals*, a od strony Prus pp. *Radowitz* i *Bötticher*. — Sejm niemiecki, który się ma zgromadzić w *Erfurcie*, a na który już od Pruskiego rządu wypisane są wybory, zejdzie się jak słychać, podobno dopiero w Marcu.

Poznań. Los Wielkiego Księstwa Poznańskiego jest już wyrzeczony. Od wiosny zeszłego roku ciągleśmy oczekiwali, czy ta część dawnéj Polski będzie podzielona na niemiecki a polski dział, a zatém czyli demarkacyjna linija, o któréj dotąd tyle mówiono, uskuteczniona będzi, albo czyli jaki inny koniec ta sprawa weźmie. Dnia 20. Grudnia przedłożyło Pruskie ministerstwo Berlińskiemu Sejmowi memoryał o urządzeniu W. Ks. Poznańskiego, którego treść jest: że rząd Pruski odstępuje od linii demarkacyjnéj, ponieważ przez nią nie dopięło się rozdziału narodowości, że przeto nic innego nie zostaje, jak całą prowincyę do niemieckiego związku przyjąć, a że na to oczekuje się zezwolenia izb sejmowych. — Poznańscy Polacy raczéj przyjęli to wcielenie całéj ich prowincyi do Niemiec, niżeli jednéj części, i powszechnie się zdaje, iż też na sejm Erfurtski wybierać będą. —

Z Cieszyna. Na schyłku roku tego godzi się nam przypomnieć, jakiśmy w nim postęp uczynili, i ze zadowoleniem możemy rzec, że się wiele dobrego a dla ludzkości pożytecznego w naszym Cieszynie tego roku stało i założyło.

Najprzód założyła się przez Czytelnię polską *Biblioteka dla ludu kraju Cieszyńskiego*, a na najszczerszą wdzięczność naszą zasługują sobie ci, którzy dobrotliwemi darami swojemi zakład ten dla oświaty a szczęścia ludu wspierają.

Drugi dobry zakład jest *dom dla sierot* w Cieszynie i dla tego miasta założony. Dom ten pożyteczny, aczkolwiek w początku i jeszcze bez funduszów, ułatwia już wielu nieszczęśliwym sierotom ubostwo, i zlewa przez to wdzięczność na tych dobroczyńców, którzy się do jego istnienia przyczyniają.

Trzeci nowy zakład, który się też tego roku począł, a dla całego kraju naszego wielki pożytek przyniesie, jest *wyższe gymnazyum* katolickie, to jest 7. i 8. klasa. Mieszczanom Cieszyńskim szczególnie należy uznanie za ofiarowanie ochotne potrzebnéj pomocy ku wysta-

wieniu i zaopatrzeniu tych szkół. Pewnieć to gimnazyum i innym miastom a wsiom kraju naszego, jest ku największéj korzyści, gdyż mieszkańcy ich nie potrzebują synów swoich do dalekich szkół wysyłać, i tak wielkich wydatków robić, a kraj zaś to skorzysta, że przez zmniejszenie utrat na studye, liczba studujących z Cieszyńskiego tak będzie zwiększoną, że urzędy od naszych krajanów będą mogły być obsadzone, którzy potrzeby i mówę tutejszego ludu lepiéj znać będą niż cudzi, dla czego obywatele Cieszyna zasługują być wspieranemi.

Nareszcie wspomnimy *preparandę*, dla przygotowania nauczycieli, która już nie jak dotąd z połrocznego kursu, ale z dwóchletniego nauczania tych, którzy się chcą stanu nauczycielskiemu poświęcić, obstoji.

Otoż takie zakłady się stały w Cieszynie, mające jedynie oświatę i ludzkość na celu i pocieszające, że nasze miasto a przez to i kraj w tym właśnie najszlachetniejszym względzie się zbogaca i wsławia; a życzymy sobie serdecznie żeby co tego roku zaczęto, niebiosa wzrostem pobłogosławiły na przyszły rok.

UWIADOMIENIE.

☞ Z początkiem następującego nowego roku zaczyna się nowy kwartał dla przedpłaty na „Przegląd wypadków politycznych i Tygodnik Cieszyński.“ Przegląd wychodzić będzie odtąd zamiast w trzecią, zawsze w ostatnią sobotę miesiąca. Cena zostanie ta sama, a zwłaszcza: na Przegląd płaci się całorocznie 1 złr. 20 kr. na miejscu; przez pocztę zaś 1 złr. 50 kr. mon. konw. Na Tygodnik Cieszyński płaci się całorocznie 1 złr. 40 kr. na miejscu, a przez pocztę 2 złr. 10 kr. mon. konw.

Na oboje tych pism razem płaci się na miejscu całorocznie 2 złr. 40 kr.; połr. 1 złr. 20 kr.; czwierćr. 40 kr. m. kon.; — na urzędach pocztowych zaś całorocznie 3 złr. 40 kr.; półr. 1 złr. 50 kr.; czwierćr. 55 kr. mon. konw.

Ci prenumeranci, którzy na samym początku wydawania tych pism przedpłacili na półroku, dopłacą teraz na półkwartału a będą mieli zapłacone aż do końca Marca.

Ponieważ niektórzy odbieraciele także jeszcze za pierwszy kwartał cały, albo też za drugi przedpłaty swojéj nie donieśli przeto Redakcya uprasza o nadesłanie takowèj, i wzywa razem do nowèj przedpłaty.

Redakcya jest w domie Nro. 106 w rynku, na pierwszém piętrze.

W tłoczni Karola Prochaski. — Odpowiedzialny Redaktor P. Stalmach.